

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IX./2017
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 399/2016
populárny názov	Náhrada škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 8 ods. 2
analytická právna veta	V okolnostiach danej veci bol sťažovateľ oslobodený iba z toho dôvodu, že bol nezákonné vykonaný rozhodný dôkaz, avšak aj z trestných súdnych rozhodnutí vyplýva, že skutok sa nepochybne stal (fakticky mal väčšie množstvo drog u seba a iba pre chybu policajta nemali zistené skutočnosti formálnu dôkaznú silu). Preto úvaha krajského súdu, ktorý v následnom civilnom konaní ohľadom náhrady škody proti štátu, dospel k záveru, že sťažovateľovi táto náhrada škody nepatrí, lebo si väzbu zapríčinil sám, nie je arbitrárna ani zjavne neodôvodnená.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. Tp 1612/2009 z 2. februára 2009, a to z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda z dôvodu obavy z pokračovania v trestnej činnosti. Uzneseniu o vzatí do väzby predchádzalo obvinenie sťažovateľa zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, ktoré bolo vznesené proti nemu 31. januára 2009. Väzba sťažovateľa trvala od 31. januára 2009 do 13. novembra 2009, t. j. 287 dní. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 4 T 110/2009 z 13. novembra 2009 bol sťažovateľ podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný (sťažovateľ, pozn.). Hoci z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že po vykonaní dôkazov Okresný súd Bratislava II zistil, že žalovaný skutok sa stal, dospel k záveru, že základný dôkaz v tejto veci (zaistenie drogy u obžalovaného) nebol vykonaný zákonným spôsobom, a teda dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom. Uznesením sp. zn. 1 To 91/2010 z 29. septembra 2010 Krajský súd v Bratislave odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 4 T 110/2009 z 13. novembra 2009 v zmysle dikcie ustanovenia § 319 Trestného poriadku zamietol. Sťažovateľ podal následne na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“)

	<p>žalobu, ktorou sa proti žalovanej Slovenskej republike domáhal podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, do ktorej bol vzatý, a požadovanú výšku škody vyčíslil na sumu 6 916,93 €. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 264/2013 z 3. februára 2015 návrh sťažovateľa na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím o väzbe zamietol a krajský súd po podaní odvolania zo strany sťažovateľa napadnutým rozhodnutím rozsudok okresného súdu potvrdil.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd po prijatí sťažnosti zistil, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je ani arbitrárne, ani celkom zjavne neodôvodnené. Nevyhovieť je možné takej sťažnosti, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktorú označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom a slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, napr. vtedy ak ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody.</p> <p>V danej veci je nepochybné, že u sťažovateľa bolo zaistené plastové vrečko, v ktorom bol „heroín s prímiesou kofeínu a paracetamolu s hmotnosťou 25,675 g a s priemernou koncentráciou účinnej látky“, preto, rešpektujúc predovšetkým princíp spravodlivosti, nemožno uvažovať o zjavne nesprávnom závere krajského súdu k zákonnému dôvodu jeho vzatia do väzby a následne zamietnutiu jeho žaloby o náhradu škody. V niečom podobná je síce vec sp. zn. I. ÚS 444/2012 a nastolený problém sťažovateľom má svoj istý právne teoretický význam, ale nosné odôvodnenie krajského súdu má tiež svoje ratio a nie je očividne nesprávne. Aj keby ústavný súd mohol s názorom krajského súdu v prospech názoru sťažovateľa polemizovať, nie je jeho úlohou nad ústavný význam pretvárať vyslovené právne názory všeobecných súdov vychádzajúce z vykonaného dokazovania (teda skutkových údajov). Samotná zákonná úprava v prípade náhrady škody za väzbu (ktorú aplikoval na danú vec aj krajský súd, pozn.) výslovne ráta v § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. s tým, že náhrada škody v súvislosti s väzbou nepatrí, ak si väzbu zavinila osoba sama. V okolnostiach danej veci bol sťažovateľ oslobodený iba z toho dôvodu, že bol nezákonné vykonaný rozhodný dôkaz, avšak aj z trestných súdnych rozhodnutí vyplýva, že skutok sa nepochybné stal (fakticky mal väčšie množstvo drog u seba a iba pre chybu policajta nemali zistené skutočnosti formálnu dôkaznú silu). Aj v oslobodzujúcom rozhodnutí (pozri bod 9) sa výslovne uvádza, že skutok sa stal, takže dôvod väzby – § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku – nebol v čase uvalenia väzby celkom nesprávny. A ak to vyložil krajský súd v tomto civilnom konaní ako dôvod podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. (teda náhrada škody mu nepatrí, ak si väzbu zapríčinil sám), táto úvaha nie je – napriek istým pochybnostiam – arbitrárna a ani zjavne neodôvodnená. Navyše, náhrada škody proti štátu je v prípade väzby postavená na inom právnom základe, ako napr. realizovaný výkon trestu. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú základné ústavné garancie, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ závery krajského súdu, a to dokonca ani vtedy, ak by sa s ich hodnotením sám celkom nestotožňoval.</p> <p>Zo záverov krajského súdu nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných predpisov (v tomto prípade zákona č. 514/2003 Z. z.), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Rozhodnutie krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľné a samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s jeho závermi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého odôvodnenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhoveli.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>ÚS SR: I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05</p>
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej</p>

	moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	náhrada škody (ujma) práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci občianske súdne konanie-občiansko-právne konanie

spisová značka	I. ÚS 448/2016
populárny názov	Zákonný sudca v dovolacom konaní
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Do pridelenia vecí sú rovnocennými zákonnými sudcami všetci sudcovia z množiny sudcov na vecne a miestne príslušnom súde. Po pridelení vecí sa stanoví. Zákonným sudcom sa stáva individualizovaná konkrétna osoba – sudca, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie. Odiatť pridelenú vec jednému sudcovi a dať ju rozhodovať inému sudcovi možno iba zákonom ustanoveným postupom po splnení zákonom určených podmienok pre odňatie vecí.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ v sťažnosti v podstatnom namieta porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu tým, že po doručení jeho dovolania nerozhodoval senát najvyššieho súdu, ktorému bola vec po podaní dovolania náhodným výberom pridelená, v pôvodnom zložení, ale už senát v inom zložení, keďže počas konania došlo k zmene zloženia dovolacieho senátu (v dôsledku mimoriadneho zasadnutia Sudcovskej rady najvyššieho súdu) 18. augusta 2015 a následnej zmeny rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2015).
z odôvodnenia	Rozvrh práce podľa právnych názorov ústavného súdu má kľúčový význam pre uplatnenie práva na zákonného sudcu. Zákonným sudcom môže byť ľubovoľný sudca, ktorý sa podľa rozvrhu práce má stať sudcom v danej veci. Podmienkou však musí byť, aby sa vec pridelená v súlade s rozvrhom práce ustanoveným pre kalendárny rok, v ktorom sa vec má prideliť podľa času doručenia žaloby na súd. Ak sa vec pridelí sudcovi podľa iného rozvrhu práce, taký stav v zásade nemožno kvalifikovať ako splnenie podmienok pre uplatnenie práva na zákonného sudcu. Túto podmienku možno vyvodiť z účelu práva na zákonného sudcu. Účelom tohto základného práva je poskytnúť osobe, ktorá sa pred súdom uchádza o ochranu svojho práva, záruku, že o jej spore o právo rozhodne nestranný sudca. Prípadným manipuláciám pri pridelovaní vecí na zabezpečenie nestrannosti sudcu slúži princíp náhodného výberu sudcu, ktorý bude o veci konať a rozhodovať. Voľbou z rozvrhov prác na niekoľko rokov sa zvyšuje pravdepodobnosť obmedzenia či popretia nestrannosti sudcu ustanoveného za zákonného sudcu. Ak sa napríklad vec doručí súdu v jednom kalendárnom roku a sudcovi sa pridelí v inom kalendárnom roku, pridelením vecí podľa rozvrhu práce na iný kalendárny rok sa vytvára možnosť manipulovať s vecou odložením jej pridelenia „vhodnejšiemu sudcovi“, ako je ten, ktorý by mal dostať vec podľa rozvrhu práce vypracovanom pre rok doručenia žaloby. Vytvára sa dokonca aj príležitosť pre zámerné úpravy budúceho rozvrhu práce tak, aby sa konkrétny sudca stal zákonným sudcom pre danú žalobu. Nie je podstatná štatistická pravdepodobnosť, s ktorou sa spája hrozba prípravy zámerné upravených rozvrhov práce pre rok, v ktorom sa pridelí žaloba doručená súdu. Už sama možnosť nastania takého stavu je dostatočná na to, aby sa v záujme zachovania princípu náhodného výberu sudcu uprednostnilo určenie zákonného sudcu podľa

rozvrhu práce na kalendárny rok, v ktorom bola vec predložená súdu na rozhodnutie. Ak sudca určený podľa rozvrhu práce na kalendárny rok, v ktorom vec došla súdu, je zákonným sudcom, potom sudca určený podľa iného rozvrhu práce v zásade nie je zákonným sudcom.

Veľa sporov nerozhoduje jeden sudca, ale senát zložený zo sudcov. V takom prípade sa pojem „zákonný sudca“ nesmie vysvetľovať doslovne, ale extenzívne. Zákonným sudcom je každý sudca pridelený do daného senátu.

Podľa ústavného súdu: „Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu, ktorá vyplýva zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, nezodpovedá prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli zmenení bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu (prípadne jeho zmenami a doplneniami). K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade výnimočne.“ (III. ÚS 212/2011).

Ústavný súd v súvislosti s uplatnením práva na zákonného sudcu odmietol možnosť, že toto právo zaručuje viac ako iba právo na „zákonný senát“, teda na jedného zo sudcov senátu, ktorému sa vec prideliť.

Funkcia referujúceho sudcu priamo súvisí s deľbou a organizáciou práce v senáte, s náležitým výkonom spravodlivosti, a nie s právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Člen príslušného senátu je zákonným sudcom účastníka konania bez ohľadu na to, či je zároveň aj sudcom referujúcim... Pridelením veci v senáte na prípravu tomu alebo onému referujúcemu členovi senátu nemôže totiž dôjsť k odňatiu účastníkovi konania jeho zákonného sudcu.“ (III. ÚS 31/2001).

Z rozvrhu práce najvyššieho súdu pre rok 2015 (ďalej aj „rozvrh práce“) v znení opatrenia najvyššieho súdu č. 6 z 29. apríla 2015 sp. zn. Spr. 499/2015, ktorým sa mení a dopĺňa rozvrh práce na rok 2015 (ďalej aj „opatrenie č. 6“) platného a účinného ku dňu podania dovolania vyplýva, že sťažovateľovo dovolanie napadlo do päťčlenného dovolacieho senátu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu 2 TdoV (ďalej aj „senát 2 TdoV“) v zložení senátu:

1. JUDr. Jana Serbová – predsedníčka senátu
2. JUDr. Gabriela Šimonová – stála členka senátu/predsedníčka senátu
3. JUDr. Milan Karabin – stály člen senátu/predseda senátu
4. JUDr. Štefan Harabin – stály člen senátu/predseda senátu
5. JUDr. Peter Hatala – stály člen senátu/predseda senátu.

Opatrením č. 11 sa súčasnosťou od 1. septembra 2015 zmenilo zloženie päťčlenného senátu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu 2 TdoV, ktorý rozhodoval o dovolaní sťažovateľa, a to v tomto obsadení:

1. JUDr. Milan Karabín – predseda senátu
2. JUDr. Jana Serbová – predsedníčka senátu
3. JUDr. Peter Hatala – stály člen senátu/predseda senátu
4. JUDr. Juraj Kliment – stály člen senátu/predseda senátu
5. JUDr. Martin Piovartsy – stály člen senátu/predseda senátu.

Ďalšie zmeny v zložení senátu 2 TdoV najvyššieho súdu do rozhodnutia o dovolaní sťažovateľa 31. marca 2016 nastali pri jeho členoch JUDr. Milan Karabin, ktorý zomrel 31. augusta 2015, a JUDr. Peter Hatala, ktorých nahradili sudcovia trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Peter Szabo, pričom tieto zmeny boli vykonané aj na podklade opatrenia č. 13 z 10. septembra 2015 sp. zn. Spr. 1083/2015, ktorým sa mení a dopĺňa rozvrh práce najvyššieho súdu na rok 2015 súčasnosťou k 11. septembru 2015 (ďalej aj „opatrenie č. 13“).

Dvaja členovia senátu 2 TdoV najvyššieho súdu, ktorý rozhodol uznesením o dovolaní 31. marca 2016, a to JUDr. Juraj Kliment – člen senátu, JUDr. Martin Piovartsy – člen senátu, nielen že neboli v čase nápadu dovolania do senátu 2 TdoV jeho predsedami alebo stálymi členmi, ale neboli dokonca ani jeho náhradníkmi a boli na podklade vtedy platného rozvrhu práce zaradení do úplne iných senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, a sice aj do senátu 1 TdoV (ďalej aj „senát 1 TdoV“), a to JUDr. Juraj Kliment ako náhradný člen/predseda tohto senátu a JUDr. Martin Piovartsy ako stály člen

	<p>senátu/predseda tohto senátu.</p> <p>V opatreniach nie sú uvedené príčiny, pre ktoré boli tieto zmeny vykonané. Predsedníčka najvyššieho súdu sa vo svojom vyjadrení pre ústavný súd zmienila o opatrení č. 11, ale nevysvetlila príčinu, ktorá ju viedla k zásahu do zloženia senátov najvyššieho súdu. Ústavný súd za tohto stavu priznal relevanciu dôvodom, ktoré predsedníčka najvyššieho súdu uviedla členom sudcovskej rady na jej zasadnutí podľa zápisnice z mimoriadneho zasadnutia sudcovskej rady z 18. augusta 2016. V zápisnici sú uvedené tieto vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu v poradí, v akom ich predniesla:</p> <p>- „... predsedníčka súdu uviedla, že popiera akékoľvek politické nadiktovanie zmien rozvrhu práce. Senát 1T nie je zrušený, zostáva len neobsadený. Uviedla, že má zámer posilniť trestnoprávne kolégium, najprv vypíše výberové konanie na funkciu predsedu senátu a následne výberové konanie na neobsadené miesta sudcov. Poukázala na to, že terčom výsmechu sú vyjadrenia JUDr. Harabina pre médiá.“</p> <p>- „... predsedníčka súdu NS SR poukázala na to, že rozhodnutia senátu 1T vyvolali obavu a kritiku verejnosti. Preto zvolala kolégium na prijatie zjednocujúceho stanoviska. Predseda kolégia kolégium nezvolal, lebo reagoval, že vo veci nie je potrebné zjednocujúce stanovisko z dôvodu, že je vyriešená vec s poukazom na rozhodnutia ESLP.“</p> <p>- „... predsedníčka súdu uviedla, že k tejto zmene pristúpila pre reakcie verejnosti za posledné obdobie, ktoré znižujú dôveru v súdnu moc, ktorá je dôležitá pre riadne fungujúci právny štát, čo bolo signálom, že bolo niečo so senátom 1T robiť. Interpretácie JUDr. Harabina v médiách boli nevhodné.“</p> <p>Ústavný súd tieto dôvody nemôže akceptovať ako dôvody súladné s účelom a obsahom základného práva na zákonného sudcu, ktoré sa v okolnostiach prípadu zaručuje sťažovateľovi podľa ním označených prameňov ústavného práva Slovenskej republiky.</p> <p>V okolnostiach prípadu sťažovateľ dostal svojich zákonných sudcov pre rozhodovanie v dovolacom konaní. Po pridelení jeho veci zákonným sudcom najvyšší súd v zastúpení jej predsedníčkou zmenil sudcov ustanovených pre rozhodnutie o sťažovateľovom dovolaní. Až títo sudcovia o sťažovateľovom dovolaní rozhodli. Odňatie veci zákonným sudcom sa neudialo v súlade s podmienkami, ktoré zákon určuje pre zmenu v osobe zákonného sudcu, pričom vec nebola odňatá jednému zo zákonných sudcov zákonného senátu, ale postihla viac zákonných sudcov. Jediný zo zákonných sudcov – JUDr. Milan Karabin – počas dovolacieho konania zomrel, a preto prestal byť zákonným sudcom zo zákonných príčin. Ostatní zákonní sudcovia neprestali byť zákonnými sudcami de iure, stratili status zákonných sudcov de facto v dôsledku so zákonom nezlučiteľného, a preto svojvoľného nahradenia.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 6/2015 a jeho uznesením z 31. marca 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoV 6/2015 z 31. marca 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: III. ÚS 31/2001, III. ÚS 212/2011</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>sudca-zákonný práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na zákonného sudcu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu dovolanie</p>

	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces
--	---

spisová značka	I. ÚS 143/2017
populárny názov	Prípustnosť zámény účastníka konania
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Oprávnenie žalobkyne vymáhať pohľadávku, ktorá bola predmetom postúpenia pred podaním žaloby, vo vlastnom mene a následný zánik tohto oprávnenia v dôsledku oznámenia postúpenia pohľadávky dlžníkovi v zmysle § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie je takou právnou skutočnosťou s ktorou ustanovenie § 80 CSP spája prevod práv a povinností, o ktorých sa konalo.
skutkový stav a základné fakty	Okresným súdom je vedené pod sp. zn. 24 C 145/2011 konanie, ktoré sa začalo 8. septembra 2011 doručením žaloby žalobkyne o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky. Sťažovateľka 30. júna 2016 doručila okresnému súdu návrh na pripustenie jej vstupu do konania na miesto žalobkyne doplnený 18. októbra 2016, o ktorom okresný súd rozhodol napadnutým uznesením z 12. decembra 2016 tak, že nepripustil, aby z konania vystúpila doterajšia žalobkyňa a na jej miesto vstúpila sťažovateľka.
z odôvodnenia	Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z 12. decembra 2016 a vzťahujúci sa súdny spis vyžiadaní z okresného súdu, z ktorých zistil, že okresný súd napadnutým uznesením s poukazom na ustanovenie § 80 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nepripustil sťažovateľkou navrhovanú zámenu žalobcov v ním vedenom súdnom konaní s odôvodnením, že právnou skutočnosťou, s ktorou bol spojený prevod práv pohľadávky, o ktorej sa koná, bolo postúpenie pohľadávky (zo žalobkyne ako postupcu na sťažovateľku ako postupníka) a táto nastala pred začatím konania, pričom v zmysle označeného ustanovenia je pripustenie zámény prípustné, len ak k právnej skutočnosti, s ktorou bol spojený prevod práv, dôjde po začatí konania. Preukázané oprávnenie žalobkyne vymáhať pohľadávku, ktorá bola predmetom postúpenia pred podaním žaloby, vo vlastnom mene a následný zánik tohto oprávnenia v dôsledku oznámenia postúpenia pohľadávky dlžníkovi v zmysle § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka, okresný súd nepovažoval za takú právnú skutočnosť, s ktorou ustanovenie § 80 CSP spája prevod práv a povinností, o ktorých sa konalo. Aplikáciu ustanovenia § 80 CSP realizovanú okresným súdom nie je možné hodnotiť ako reštriktívnu, keď všeobecný súd neakceptoval ako skutočnosť odôvodňujúcu pripustenie zámény účastníkov stratu oprávnenia žalobcu vo vlastnom mene vymáhať pohľadávku vlastnícky patriacu už pred začatím konania sťažovateľovi. Je nesporné, že nositeľom hmotnoprávneho nároku, teda veriteľom pohľadávky sa jej postúpením stal postupník (sťažovateľka), a to pred začatím konania. Ak vymáhanie tejto pohľadávky postupník prenechal postupcovi v súlade ustanovením § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a takýto spôsob vymáhania pohľadávky realizovali aj v štádiu súdneho vymáhania pohľadávky, postupca i postupník mali byť uzrozumení s negatívnymi dôsledkami z toho plynúcimi v prípade zániku oprávnenia postupcu k vymáhaniu pohľadávky po začatí súdneho konania. Výkladom a aplikáciou procesnoprávnej úpravy prípustnosti zámény strán, ako ju realizoval okresný súd v napadnutom uznesení, nedochádza k negácii hmotnoprávnej možnosti zamýšľanej v § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

	Premietnutie tejto hmotnoprávnej možnosti (vzniku a zániku práva postupcu k vymáhaniu ním postúpenej pohľadávky v mene postupníka) v procesnoprávnej rovine je však limitované kritériami danými ustanovením § 80 CSP, ktoré len umocňuje požiadavka transparentnosti nositeľov hmotnoprávných nárokov v štádiu ich súdneho vymáhania. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 7/2017
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	účastník konania-zámena prechod (práv a povinností)

spisová značka	I. ÚS 155/2017
populárny názov	Konanie v mene zamestnávateľa
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ustanovenie § 9 Zákonníka práce nepredstavuje komplexnú právnu úpravu upravujúcu konanie za zamestnávateľa. Zamestnávateľ môže udeliť plnú moc aj inej osobe ako svojmu zamestnancovi, teda použitie ustanovenia § 33 Občianskeho zákonníka nie je v pracovnoprávných vzťahoch vylúčené.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka ako zamestnávateľ jednostranne ukončila pracovný pomer so svojimi zamestnancami výpoveďou z 28. júna 2013 z dôvodu nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Zamestnanci sa žalobou podanou okresnému súdu 28. októbra 2013, resp. 30. októbra 2013, domáhali vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a priznania náhrady mzdy, pričom ich nosná argumentácia spočívala v tvrdení, že sťažovateľkou daná výpoveď bola podpísaná osobou, ktorá nebola oprávnená konať v jej mene. Okresný súd napadnutými rozsudkami obom žalobám zamestnancov vyhovel a rozhodol, že výpoveď daná zamestnancom sťažovateľkou je neplatná, pracovný pomer trvá a súčasne priznal zamestnancom náhradu mzdy. Proti rozsudkom súdu prvého stupňa podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutými rozsudkami zhodne tak, že oba rozsudky okresného súdu vo výroku o neplatnosti výpovede ako vecne správne potvrdil a vo výroku o náhrade mzdy ich zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a opätovné rozhodnutie. Dovolanie sťažovateľky proti potvrdzujúcim výrokom rozsudkov krajského súdu najvyšší súd napadnutými uzneseniami odmietol, keďže podľa jeho názoru dovolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nebolo prípustné.
z odôvodnenia	Pri preskúmaní skutkového stavu a posúdenia právneho stavu dospel ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť je dôvodná, pretože postupom všeobecných súdov z dôvodu ústavne nekonformnej interpretácii a aplikácii § 1 ods. 4 Zákonníka práce v spojení s § 31 Občianskeho zákonníka (teda podústavného práva) došlo k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv. Podstatou ústavnej sťažnosti je interpretácia zásadnej právnej otázky, či pre pracovnoprávne vzťahy je prípustná aplikácia inštitútu splnomocnenia na základe subsidiárneho použitia Občianskeho zákonníka. Čo sa týka napádaných rozsudkov okresného súdu, ktoré sťažovateľka taktiež požadovala zrušiť a vrátiť vec na prvostupňové konanie, ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel odvolávajúc sa na svoju subsidiárnu právomoc vyjadrenú v čl. 127 ods. 1 ústavy, v dôsledku ktorej nie je v jeho kompetencii zasahovať do právomoci krajského súdu, ktorý napádané rozhodnutia okresného súdu vecne

opätovne preskúma s tým, že bude viazaný názorom ústavného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenia rozsudkov krajského súdu nedostatočne a nepresvedčivo zdôvodnili vylúčenie občianskoprávneho inštitútu splnomocnenia na pracovnoprávne vzťahy. Z pohľadu terminológie totiž nemožno pojmovo spájať či stotožňovať poverenie so zastúpením (splnomocnením), ide o odlišné právne inštitúty, s rozdielnymi potenciálnymi právnymi následkami, ktoré sú upravené inými kódexmi súkromného práva. Poverenie podľa § 9 Zákonníka práce sa viaže iba na osobu zamestnanca zamestnávateľa, pričom jeho zodpovednosť sa riadi normami pracovného práva s výraznou ochranou funkciou. Zastúpenie ako občianskoprávny inštitút umožňuje, aby za zamestnávateľa mohli robiť právne úkony aj iné osoby než jeho vlastní zamestnanci, pričom vzájomné vzťahy medzi zastúpeným a zástupcom sa riadia normami občianskeho práva. Zastúpiť sa môže nechať zamestnanec aj zamestnávateľ, poverenie je len oprávnením zamestnávateľa (porovnaj Olšovská, A. Zastúpenie v pracovnom práve. In: Zastúpenie v súkromnom práve. Beckova edícia právne inštitúty. Praha : C. H. Beck, 2012). Rozdielne právne následky poverenia a zastúpenia sú najmä v rozsahu potenciálnej náhrady škody, ktorý má poverený zamestnanec na rozdiel od splnomocneného zástupcu zákonom obmedzený. Okrem toho sa právna úprava poverenia podľa Zákonníka práce líši od zastúpenia podľa Občianskeho zákonníka aj v následkoch prekročenia právomocí vyplývajúcich zo splnomocnenia (porovnaj § 10 ods. 2 Zákonníka práce contra § 33 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Označené základné rysy oboch inštitútov vedú k záveru, že ich nemožno vnímať ako zastupiteľné inštitúty (už vôbec nie ako totožné inštitúty), ale ako vzájomne sa dopĺňujúce právne prostriedky. Zastúpenie na základe plnej moci podľa Občianskeho zákonníka dopĺňa chýbajúcu úpravu Zákonníka práce a dotvára celkový a komplexný právny rámec konania za zamestnávateľa (porovnaj Dolobáč, M. Splnomocnenie na pracovnoprávne úkony. In: Súkromné právo, 3/2017).

V prospech uvedenej interpretácie svedčí i (historický) kontext vývoja právnej úpravy. Predchádzajúci Zákonník práce z roku 1965 upravoval oba inštitúty ako poverenie zamestnanca, ako aj zastúpenie na základe splnomocnenia, a to taktiež s rozdielnymi právnymi následkami, ako to je aj podľa platnej právnej úpravy. Pri prijatí nového Zákonníka práce s účinnosťou od 1. apríla 2002 sa z jeho textu vylúčilo viacero inštitútov (vrátane zastúpenia), ktoré duplicitne upravoval Občiansky zákonník, avšak súčasne sa zaviedla subsidiárna pôsobnosť základného kódexu súkromného práva tak, aby tieto inštitúty mohli byť uplatňované naďalej. Nemožno rozumne predpokladať, že zákonodarca mal záujem na vylúčení inštitútu zastúpenia na základe splnomocnenia z pracovnoprávných vzťahov (dôvodová správa sa k tomu nevyjadruje), naopak, aplikácia tohto inštitútu sa mala ďalej opierať o (v tom čase širokú) subsidiárnu pôsobnosť Občianskeho zákonníka.

Vylúčením možnosti zastúpenia v pracovnoprávných vzťahoch prísny formálny výkladom ustanovenia § 9 Zákonníka práce ako domnejšej komplexnej úpravy nahradzujúcej zastúpenie na základe plnej moci by bol odmietnutý základný inštitút súkromného práva. Splnomocnenie nachádza uplatnenie najmä tam, kde splnomocniteľ nemôže alebo nechce konať sám (alebo aj prostredníctvom vlastných zamestnancov), a preto uskutočnenie právneho úkonu vo svojom mene prenecháva tretej osobe.

Zároveň je žiaduce dodať, že aplikácia inštitútu zastúpenia na základe plnej moci v pracovnoprávných vzťahoch žiadnym spôsobom nezasahuje do sociálnych práv zamestnancov, nevytvára zjavnú nerovnováhu a ani neohrozuje právne postavenie zamestnanca ako slabšej strany. Treba mať na pamäti, že Zákonník práce nechráni len sociálne práva zamestnanca (hoc to je jeho prioritná úloha), ale garantuje i práva zamestnávateľa, medzi ktoré rozhodne patri zmluvná sloboda vrátane slobody jednostranného ukončenia zmluvného vzťahu na základe zákonom predpokladaných dôvodov. V okolnostiach daného prípadu konajúce súdy prísny formálny (skôr formalistický) zákazom uplatnenia inštitútu splnomocnenia v pracovnoprávných vzťahoch de facto popreli toto právo zamestnávateľa bez toho, aby skúmali, či vôbec boli splnené ďalšie zákonné podmienky.

Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že krajský súd z dôvodu prísne

	<p>formálnej (formalistickej) interpretácie právneho predpisu, ktorá vybočuje z ústavných medzí a opomína skutočný účel relevantnej právnej normy, zasiahol do označených základných práv sťažovateľky.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoPr 16/2014 z 20. mája 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoPr 1/2015 z 20. mája 2015 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoPr 16/2014 z 20. mája 2015 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoPr 1/2015 z 20. mája 2015 zrušil a veci vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 54/2016 z 28. septembra 2016 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 1282/2015 z 30. novembra 2016 zrušil.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>ÚS SR: I. ÚS 255/2010, I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011</p> <p>NS SR: 4 Cdo 4/2012 zo 16. augusta 2012</p> <p>ESĽP: Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54</p>
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>zastúpenie, zastupovanie</p> <p>práca, pracovný pomer-výpoveď</p> <p>práca, pracovný pomer-neplatnosť rozviazania</p> <p>plnomocnenstvo, splnomocnenie-udelenie</p>

spisová značka	I. ÚS 212/2017
populárny názov	Účinná ľútosť pri neoprávnene uplatnenom odpočte DPH
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. c</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 6</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Ak si sťažovateľ neoprávnene uplatnil odpočet DPH, dodatočne nemal čo zaplatiť, aby naplnil zákonnú dikciu účinnej ľútosť podľa § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006. Všeobecné súdy teda postupovali správne, ak sa pri určení pre páchatel'a miernejšieho zákona priklonili k Trestnému zákonu účinnému do 1. januára 2006 a to na základe porovnania trestných sadzieb. Miernejší trestný čin daňového podvodu bol do Trestného zákona (§ 277a) zavedený až s účinnosťou od 1. októbra 2012, a teda po právoplatnom skončení veci.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 T 6/04 z 26. februára 2009 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a ods. 1 a 2 Trestného zákona a zo spáchania trestného činu podielníctva podľa § 251 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov s podmieneným odkladom v skúšobnej dobe dva roky, pričom krajský súd súčasne uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť poškodenému škodu v sume 1 031 €. Proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 6/04 vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a základného práva na obhajobu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu, ktorý ju uznesením sp. zn. I. ÚS 236/2011 zo 16. júna 2011 odmietol, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pokiaľ išlo o namietané priet'ahy v konaní, a tiež z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie, keďže ochranu</p>

	<p>označenému právu na obhajobu mohol poskytnúť sťažovateľovi ešte odvolací súd.</p> <p>V odvolacom konaní najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 vo vzťahu k sťažovateľovi zrušil výrok o treste, ako aj výrok o povinnosti náhrady škody a súčasne sťažovateľovi za ním spáchané skutky uložil peňažný trest v sume 20 000 €, pričom pre prípad úmyselného marenia výkonu tohto trestu mu uložil aj náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka. Súčasne mu uložil povinnosť nahradiť poškodenému škodu v sume 573 €.</p> <p>Proti postupu a rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/04 z 26. februára 2009, ako aj proti postupu a rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 podal sťažovateľ opäť sťažnosť ústavnému súdu, ktorý ju uznesením sp. zn. I. ÚS 592/2012 z 12. decembra 2012 odmietol, a to vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom krajského súdu z dôvodu jej neprípustnosti, keďže tento aspekt v postupe krajského súdu v konaní sp. zn. 3 T 6/04 ústavný súd už preskúmal v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 236/2011. Navyše, ústavný súd konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je aj zjavne neopodstatnená, pretože bola podaná v čase, keď namietané konania krajského súdu sp. zn. 3 T 6/04, ako aj najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 boli už právoplatne skončené. Súčasne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prejednanie, pretože pokiaľ išlo o rozhodnutie krajského súdu, toto bolo preskúmané v odvolacom konaní najvyšším súdom, a pokiaľ išlo o odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu, ústavný súd konštatoval, že „... obsahová stránka jeho námietok je naplnením dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov“.</p> <p>Nadväzne na uvedené podal sťažovateľ proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 dovolanie, o ktorom rozhodol iný senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014, ktorým dovolanie sťažovateľa kvôli neexistencii dovolacích dôvodov odmietol.</p> <p>Rozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012, ako aj rozhodnutie dovolacieho najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014 napadol sťažovateľ opäť sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý nálezom sp. zn. II. ÚS 78/2015 z 27. mája 2015 konštatoval porušenie základného práva a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v príčinnej súvislosti s rozhodnutím (o dovolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014 dôvodiac tým, že nie je možné ani významovo a ani pojmovo stotožňovať prípad „odmietnutia“ a „zamietnutia“ dovolania v trestnom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal, že vecným preskúmaním dovolacích dôvodov (ktoré uvádza sťažovateľ) najvyšším súdom, tie dôvody boli dané, preto nemohol dovolanie sťažovateľa odmietnuť, keďže k odmietnutiu dovolania dochádza iba v prípade, keď dovolacie dôvody nie sú dané, t. j. keď neexistujú, čo však nebol daný prípad. Inými slovami, ústavný súd konštatoval, že v prípade danosti dovolacích dôvodov, ktoré sa však pri ich preskúmaní preukážu ako neopodstatnené, je potrebné dovolanie prejednať na verejnom zasadnutí, a nie na neverejnom zasadnutí, ako to urobil najvyšší súd. V takom prípade je dovolanie potrebné zamietnuť. Súčasne v súvislosti so zrušením rozhodnutia (o dovolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014, vrátením mu veci na nové konanie a rozhodnutie ústavný súd poukazujúc na to, že ochrana sťažovateľom označených práv v odvolacom konaní najvyššieho súdu vedenom pod sp. zn. 3 To 8/2011 môže byť poskytnutá v „obnovenom“ odvolacom konaní; konanie o sťažnosti proti rozhodnutiu (o odvolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 ústavný súd zastavil.</p> <p>Po zrušení dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu ústavným súdom najvyšší súd vo veci dovolania sťažovateľa proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 opätovne rozhodol, a to uznesením sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016, ktorým dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.</p>
z odôvodnenia	V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa proti rozhodnutiu dovolacieho najvyššieho súdu sa najzásadnejšou javí jeho námietka o nenapavení údajného

pochybenia súdov nižších stupňov, ktoré na prípad sťažovateľa v rozpore so zákonným imperatívom neaplikovali pre neho ako pre obvineného priaznivejšiu právnu normu, čím malo byť porušené jeho základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež jeho základné právo zaručené v čl. 50 ods. 6 ústavy.

V uvedenej súvislosti sa sťažovateľ domnieva, že z hľadiska jemu za vinu kladeného trestného činu „neodvedenia dane“, ktorého sa mal v zmysle odsudzujúceho rozsudku krajského súdu dopustiť tým, že si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie DPH, by boli pre neho ako obvineného priaznivejšie ustanovenia Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, a nie ustanovenia Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, ktoré krajský súd a stotožniac sa s ním aj odvolací súd a dovolací súd aplikovali na jeho prípad, a to z hľadiska uplatnenia ustanovení o účinnej ľútosti.

Podľa sťažovateľa totiž pri vyhodnotení pre neho výhodnejšej právnej úpravy nebolo postačujúce, že súdy konajúce v jeho veci konfrontovali Trestný zákon účinný pred a po 1. januári 2006 iba z hľadiska rozsahu zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody za označený trestný čin, ale bolo potrebné konfrontovať aj ustanovenia týchto právnych úprav o účinnej ľútosti.

Podľa sťažovateľa práve kvôli ustanoveniu § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 o účinnej ľútosti, podľa ktorého „Trestnosť trestného činu... neodvedenia dane a poistného podľa § 277 zaniká ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení jeho vyšetovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami.“, mal byť tento Trestný zákon pre neho priaznivejší, keďže po skončení vyšetovania podal dodatočné daňové priznanie, a teda mal spĺňať zákonné požiadavky pre zánik trestnosti jemu za vinu kladeného trestného činu neodvedenia dane, keďže podľa § 66 o účinnej ľútosti Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 zákonné podmienky pre zánik trestnosti tohto trestného činu nespĺňal. Podľa § 66 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 totiž podmienkou zániku trestnosti trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a bolo, aby páchatel škodlivý následok trestného činu zamedzil alebo napravil „dobrovoľne“, pričom prvok dobrovoľnosti v prípade sťažovateľa absentoval, keďže dodatočné daňové priznanie podal až v dôsledku väzobného stíhania, a teda nie „dobrovoľne“.

Ústavný súd súhlasil s argumentáciou dovolacieho súdu v konaní pred ústavným súdom, podľa ktorej na prípad sťažovateľa nebolo a nie je možné aplikovať ustanovenie § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 o účinnej ľútosti, tak ako sa toho dožaduje sťažovateľ, pretože v jeho prípade krajský súd v odsudzujúcom rozsudku kvalifikoval ním spáchaný skutok právnou vetou, podľa ktorej sťažovateľ „... neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty a taký čin spáchal vo väčšom rozsahu ...“, čím spáchal „... pokračujúci trestný čin neodvedenia dane podľa § 148a ods. 1, 2 Tr. zákona...“. Inými slovami, aj keď skutok spáchaný sťažovateľom bol subsumovaný pod skutkovú podstatu trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (skutky boli spáchané v období roku 2001, pozn.), tak v zmysle znenia tejto skutkovej podstaty sa tohto trestného činu nedopustí len ten, kto fakticky neodvedie (nezaplatí) určenému príjemcovi splatnú daň, ktorú zrazil, tak ako by sa to mohlo zdať z označenia tejto skutkovej podstaty, ale tohto trestného činu sa dopustí aj ten, kto „... neoprávnene v rozsahu nie malom uplatní nárok na vrátenie dane...“, tak ako to bolo aj v prípade sťažovateľa. Konanie sťažovateľa teda nespočívalo vo faktickom neodvedení splatnej dane, ktorú by tak v zmysle ustanovenia o účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, mohol dodatočne zaplatiť „... najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení jeho vyšetovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami“, ale jeho konanie spočívalo v tom, že si neoprávnene uplatnil odpočet DPH, takže dodatočne nemal čo zaplatiť, aby naplnil zákonnú dikciu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.

Aj vzhľadom na uvedené závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho i odvolacieho možno považovať za logické, ústavne udržateľné, neodporujúce aplikovanej právnej úprave a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať takú

svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, v príčinnej súvislosti s ktorými by došlo k namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Ďalšou nosnou námietkou sťažovateľa je konštatovanie porušenia jeho základného práva a práva na obhajobu zaručených v čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že aj keď mal zvolených dvoch obhajcov, orgány činné v trestnom konaní vyrozumeli o jednotlivých procesných úkonoch len jedného z nich, a tým, že mu malo byť znemožnené nahliadnúť do utajenej časti spisu, čím mu malo byť zabránené v konaní pred súdom účinne brániť svoje práva.

V súvislosti s tou časťou námietky sťažovateľa, ktorou namieta porušenie práva na obhajobu tým, že o procesných úkonoch trestného konania neboli vyrozumení rovnakou mierou obaja ním zvolení obhajcovia, ústavný súd považuje za ústavne udržateľnú argumentáciu dovolacieho súdu, že v jeho právomoci o mimoriadnom opravnom prostriedku konajúceho súdu je naprávanie nie akéhokoľvek porušenia tohto práva na obhajobu, ale iba v prípadoch jeho „zásadného porušenia“, t. j. iba v prípadoch, keď právo na obhajobu nebolo vôbec realizované, čo sa v danom prípade sťažovateľa nestalo, pretože obhajoba mu bola účinne poskytnutá jedným z ním zvolených obhajcov. Sťažovateľ síce namieta, že oprávneným na posúdenie, či jemu poskytnutá obhajoba bola alebo nebola účinná, je iba on sám, a nie súd. V tejto súvislosti sa žiada podotknúť, že ak by sťažovateľ nebol spokojný s kvalitou, resp. s účinnosťou jemu poskytnutej obhajoby zo strany jedného z ním zvolených obhajcov, nepochybne by bol tomuto obhajcovi sám odvolal splnomocnenie, čo sa však nestalo, t. j. sťažovateľ bol stotožnený s rozsahom i s kvalitou jemu poskytnutej obhajoby, takže v tomto smere nie je možné súhlasiť s jeho tvrdením, že jeho právo na obhajobu bolo absolútne negované, resp. že obhajoba mu nebola účinne poskytnutá. Ústavný súd už v minulosti podotkol, že nie každé porušenie zákona je takej intenzity, že by bolo spôsobilé automaticky evokovať porušenie označených práv, ale iba také „zásadné“ porušenie, ktoré by dosahovalo rozmer ústavnej neudržateľnosti v tom smere, že by bolo spôsobilé rozhodným spôsobom zasiahnuť a negatívne ovplyvniť postavenie jeho adresáta.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na obhajobu, z ústavného hľadiska neobstojí ani jeho námietka, že nemohol účinne brániť svoje práva neumožnením jeho obhajcovi nahliadnúť do utajenej časti spisu. Z tvrdení sťažovateľa totiž nevyplýva, akým spôsobom, resp. v akej príčinnej súvislosti s touto skutočnosťou malo, resp. by mohlo byť negatívne ovplyvnené jeho postavenie v trestnom konaní ako obvineného, a sťažovateľ žiadnym spôsobom toto tvrdenie nepreukázal, resp. nevyvrátil záver dovolacieho súdu, že zo spisového materiálu nebolo preukázané v bránení obhajcovi v nahliadnutí do spisu. Ako sťažovateľ tvrdí, zo záznamov v spise je zrejme iba to, že obhajca sťažovateľa nahliadol do spisu, resp. v akom rozsahu mu bol spis prístupný, avšak z neho nevyplýva, žeby sa domáhal nahliadnutia aj do utajovanej časti spisu, pričom žiadosť by bol oprávnený posúdiť zákonný sudca v danej veci. Inými slovami, predmetná námietka sťažovateľa by v danom prípade disponovala relevanciou, len ak by napriek žiadosti sťažovateľovho obhajcu o prístupenie utajovanej časti spisu bolo toto bezdôvodne súdom odmietnuté; čo sa v danom prípade nestalo.

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ tiež namieta, že najvyšší súd v dovolacom konaní nenapravil ani pochybenie odvolacieho (najvyššieho) súdu, ktorý mu mal v porovnaní s prvostupňovým odsudzujúcim rozsudkom uložiť pre neho nepriaznivejší trest, pretože zatiaľ čo krajský súd ho odsúdil na podmienený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov so skúšobnou dobou na 2 roky, tak odvolací súd ho bez skúmania jeho majetkových pomerov odsúdil na peňažný trest v sume 20 000 €, čím spôsobil situáciu, že nepreskúmal, či tento peňažný trest bude sťažovateľ reálne schopný zaplatiť. V konečnom dôsledku sa sťažovateľ reálne ocitol v pozícii, že kvôli svojej neschopnosti úhrady peňažného trestu bude musieť nastúpiť výkon náhradného trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka.

V sťažovateľom namietanom smere ústavný súd podotýka, že vzhľadom na

	<p>úlohu dovolacieho súdu bdiť nad zákonnosťou postupov a rozhodnutí súdov nižších stupňov nebolo jeho povinnosťou vo svojom rozhodnutí konkretizovať východiská o majetkových pomeroch sťažovateľa odôvodňujúcich uloženie peňažného trestu sťažovateľovi odvolacím súdom, ale jeho úlohou bolo iba preskúmať, či tento jemu uložený trest mu bol uložený v rámci dovolenej zákonnej trestnej sadzby. Z tohto hľadiska možno teda závery dovolacieho súdu považovať za ústavne akceptovateľné.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné práva sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 a sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016 porušené neboli.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-zákaz „reformatio in peius“</p> <p>trestné konanie-dokazovanie v trestnom konaní</p> <p>trestné konanie</p> <p>dovolanie-dovolacie dôvody</p> <p>trest-ukladanie trestov</p>

spisová značka	I. ÚS 249/2017
populárny názov	Zákonný sudca v dovolacom konaní
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu nezodpovedá tak prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli menení bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu (prípadne jeho zmenami a doplneniami). K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie ex post), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu (napr. formou zastúpenia a pod.).</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 123/2014 z 30. apríla 2015 bol sťažovateľ ako obžalovaný uznaný za vinného z prečinu útoku na verejného činiteľa a z prečinu výtržníctva podľa § 323 ods. 1 písm. a), ako aj podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Bol mu za to uložený peňažný trest vo výmere 1 000 €, resp. pre prípad úmyselného marenia výkonu peňažného trestu mu bol uložený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov.</p> <p>Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) svojím rozsudkom z 28. septembra 2015 zrušil rozsudok okresného súdu a sťažovateľa oslobodil spod obžaloby. Krajský súd v nadväznosti na odvoláciu argumentáciu sťažovateľa dospel k záveru, že v danom prípade čin, z ktorého bol sťažovateľ obvinený, je v zmysle kritérií ustanovených v § 10 ods. 2 Trestného zákona nepatrnej závažnosti, teda podľa citovaného ustanovenia nejde o prečin, a preto sťažovateľa spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok uvedený v obžalobe nie je trestným činom, t. j. z dôvodu podľa § 285 písm. b) Trestného</p>

	<p>poriadku.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie sťažovateľ, ako aj generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).</p> <p>Sťažovateľ v dovolaní namietal, že pri správnom hodnotení vykonaného dokazovania a rozhodujúcich skutočností ho mal krajský súd oslobodiť spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku („súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný“), a nie podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku („súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom“), ako to urobil krajský súd.</p> <p>O dovolaní sťažovateľa proti oslobodzujúcemu rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd uznesením z 28. júla 2016 tak, že ho ako nedôvodné odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.</p> <p>Po neúspešnom dovolaní sťažovateľ 5. októbra 2016 doručil ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu z obdobných dôvodov, ako boli jeho dovolacie námietky. Ústavný súd o predmetnej sťažnosti rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 836/2016-17 z 10. novembra 2016 tak, že ju z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol neakceptujúc možnosť porušenia označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu z dôvodov uvádzaných sťažovateľom.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým rozsudkom na základe dovolania generálneho prokurátora zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 To 72/2015 z 28. septembra 2015, ktorým bol v odvolacom konaní zrušený prvostupňový odsudzujúci rozsudok okresného súdu voči sťažovateľovi ako obžalovanému a sťažovateľ bol oslobodený spod obžaloby. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zároveň krajskému súdu prikázal, aby vec v odvolacom konaní znovu prerokoval a rozhodol.</p> <p>Sťažovateľ namietal porušenie svojich práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z dôvodu, že podľa neho vo veci nerozhodoval zákonný sudca, o čom svedčia podľa sťažovateľa opakované zmeny v zložení senátu 2 T najvyššieho súdu rozporné s rozvrhom práce najvyššieho súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).</p> <p>Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba naväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.</p> <p>Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch pre posudzovaný prípad v Trestnom poriadku a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov.</p> <p>K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone č. 757/2004 Z. z. vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to naväzuje zásada pridelovania vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon (IV. ÚS 116/2011).</p> <p>Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu je zjavné, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s</p>

	<p>rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06).</p> <p>Vychádzajúc z obsahu základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny) a nadväzne na to zo základných zásad činnosti súdov ustanovených zákonom o súdoch (č. 757/2004 Z. z.), osobitne zohľadňujúc účel a zmysel zakotvenia zásady uvedenej v § 3 ods. 3 druhej vete citovaného zákona, podľa ktorej ak rozhoduje súd v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte v čase napadnutia veci na súd, je nevyhnutné konštatovať, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach. To by bolo v rozpore so zásadami prideľovania vecí sudcom podľa vopred daných pravidiel určených v rozvrhu práce tak, aby bol vylúčený svojvoľný a účelový výber sudcov (§ 51a ods. 3 zákona o súdoch).</p> <p>Zmeny v personálnom obsadení senátu najvyššieho súdu prejednávajúceho sťažovateľovu vec opísaným zákonným pravidlám a záruke základného práva na zákonného sudcu nezodpovedali, skôr dávali priestor pre svojvoľu a nepredvídateľnosť jeho zloženia. To sa prejavilo aj v tom, že v dovolaní sťažovateľa v totožnej trestnej veci rozhodoval senát 2T v inom zložení než o dovolaní generálneho prokurátora, hoci konanie o nich malo byť prejednané naraz (v rovnaký termín). Zákonné ustanovenie o spoločnom konaní netreba totiž interpretovať tak, že je predmetom voľnej úvahy sudcu a nielen v súvislosti so zásadou ekonomiky konania, ale najmä z hľadiska súladnosti procesného postupu súdu (senátu) v rámci spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Pri rešpektovaní tejto zásady by nedošlo k „umelému navyšovaniu“ počtu konaní nielen pred najvyšším súdom, ale i pred ústavným súdom.</p> <p>Nemožno ani opomenúť relativizovanie svojej nestrannosti predsedom senátu, ktorý odmietol sťažovateľovom namietanú pochybnosť o jeho nezaújatosti podrobiť objektívnemu testu nestrannosti. Pre účely subjektívneho testu je sudca považovaný za nestranného, ak nie je preukázaný opak, čiže domnienku subjektívnej nestrannosti možno vyvrátiť len objektívnym spôsobom. To nutne predpokladá rozhodovanie o vylúčení sudcu na základe objektívneho hľadiska iným senátom dovolacieho súdu podľa § 32 Trestného poriadku, ku ktorému však v tomto prípade nedošlo. Len tento test aj podľa judikatúry EŠLP predstavuje dôležitú záruku nestrannosti sudcov.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 29/2016 a jeho rozsudkom sp. zn. 2 Tdo 29/2016 z 5. decembra 2016 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 29/2016 z 5. decembra 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>ÚS SR: IV. ÚS 116/2011, III. ÚS 116/06</p> <p>EŠLP: DMD Group a.s., proti Slovensku z 5. 10. 2010, Morice v. Francúzsko z 23. 4. 2015</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>trestný čin-prečin</p> <p>dovolanie-dovolacie konanie</p> <p>sudca-zákonný</p>

spisová značka	I. ÚS 310/2017
populárny názov	Ustanovenie spoločného obhajcu viacerým obvineným
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017

dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3
analytická právna veta	Za prekážku ustanovenia spoločného obhajcu viacerým obvineným podľa § 40 ods. 3 Trestného zákona pre konflikt záujmov je potrebné považovať aj okolnosť, keď obvinení, ktorí sú obvinení zo spáchania skutku formou spolupáchateľstva, vypovedajú už v prípravnom konaní o podstatných okolnostiach skutku rozdielne.
skutkový stav a základné fakty	<p>Okresný súd Poprad rozsudkom sp. zn. 4 T 121/2013 z 13. februára 2014 uznal obvinených – sťažovateľa a jeho spoluobvineného za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a 2 písm. e) Trestného zákona, za čo im uložil nepodmienečné tresty odňatia slobody vo výmere 10 rokov (pozn. jeho spoluobvinenému 11 rokov a 6 mesiacov) so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, bol mu uložený ochranný dohľad na dobu jedného roka a ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.</p> <p>Na základe odvolania obvinených prostredníctvom ustanoveného právneho zástupcu v konaní rozhodoval vo veci Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom č. k. 1 To 15/2014-418 zo dňa 30.04.2014 rozsudok okresného súdu zrušil pre nedostatky v opise skutku a vo veci znovu rozhodol tak, že obvinených uznal za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a 2 písm. e) Trestného zákona, za čo im uložil nepodmienečné tresty odňatia slobody v rovnakej výmere ako okresný súd.</p> <p>Sťažovateľ v zákonnej lehote podal Najvyššiemu súdu SR dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o porušení jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom ako aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z dôvodu nedostatku jednotného úmyslu spoluobvinených, a tak o nesprávnom právnom posúdení spolupáchateľstva sťažovateľa.</p> <p>O tomto dovolaní sťažovateľa rozhodol Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 6 Tdo 74/2016 zo dňa 21.12.2016 tak, že ho odmietol.</p>
z odôvodnenia	<p>Právo na obhajobu garantované čl. 50 ods. 3 ústavy vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutným prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd a zaručuje sa ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 34/99) a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.</p> <p>Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na obhajobu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby uplatnenie práva na obhajobu aj reálne umožnilo. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia vysporiadal s argumentmi sťažovateľa obsiahnutými v dovolaní o porušení práva na obhajobu zásadným ústavne neakceptovateľným spôsobom, keď k záveru, že k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom nedošlo, dospel iba na základe toho, že spoluobvinený sťažovateľa neusvedčoval zo spáchania skutku sťažovateľa, a tvrdenia, že sťažovateľ sa v prípravnom konaní k spáchaniu skutku priznal.</p> <p>Ústavný súd si dôkladne preštudoval spis okresného súdu sp. zn. 4 T 121/2013 a ani z jednej z výpovedí sťažovateľa nevyplýva, že by sa v celom rozsahu priznal ku skutku, ktorý mu bol kladený za vinu uznesením o vznesení obvinenia tak, ako to v odôvodnení svojho uznesenia uvádza najvyšší súd. Ak sa sťažovateľ ku skutku vyjadroval, vo svojich výpovediach vždy uvádzal, že si kupoval hašiš pre vlastnú potrebu, za vlastné finančné prostriedky vo výške 300 €, pričom tieto jeho vyjadrenia podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za priznanie ku skutku, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie.</p> <p>Pokiaľ najvyšší súd argumentuje tým, že spoluobvinený sťažovateľa zo spáchania skutku sťažovateľa neusvedčoval, toto tvrdenie je v súlade s obsahom</p>

	<p>vyžiadaných spisov, avšak zároveň je potrebné dodať, že rovnako ako sťažovateľ aj spoluobvinený sťažovateľa uvádzal, že si kupoval hašiš sám, za vlastné finančné prostriedky, avšak až za sumu 2 000 €.</p> <p>To, že si záujmy oboch obvinených odporovali už v prípravnom konaní, je zrejmé aj z uznesenia o vznesení obvinenia z 26. mája 2013. Uvedeným uznesením bolo obom obvineným, teda sťažovateľovi a aj jeho spoluobvinenému vznesené obvinenie z obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva, a to napriek tomu, že zo samotného odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že hašiš si mal kúpiť každý z obvinených sám, za vlastné finančné prostriedky, pričom spoluobvinený sťažovateľ a kúpil hašiš za sumu 2 000 € a sťažovateľ iba za sumu 300 €, čo tvrdili aj obaja obvinení vo svojich výpovediach.</p> <p>Podstatné rozdiely vo výpovediach dvoch obvinených, ktorým bol ustanovený spoločný obhajca, vo vzťahu ku skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, objektívne bráni spoločnému obhajcovi v možnosti poskytnúť právnu pomoc v rovnakej kvalite, akú by mohol poskytnúť, ak by bol ustanovený za obhajcu iba jednému z nich.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 74/2016 z 21. decembra 2016 porušené boli.</u> <u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 74/2016 z 21. decembra 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 34/99
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	obhajoba, obhajca-ustanovený práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na obhajobu

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 434/2017
populárny názov	Nesprávny postup sťažovateľa pred všeobecnými súdmi
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 16 ods. 2
analytická právna veta	Konanie pred ústavným súdom nie je konaním, v ktorom by bolo možné naprávať to, čo účastník predchádzajúceho konania pred súdnym orgánom svojím vlastným postupom zanedbal, keď si riadne a včas nehájlil svoje práva, hoci tak urobiť mohol a mal.
skutkový stav a základné fakty	Krajský súd rozsudkom č. k. 23 Ntc 204/2016-78 z 10. augusta 2016 rozhodol podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) o uznaní rozsudku Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016 na území Slovenskej republiky, a zároveň rozhodol aj o tom, že tamojšími súdmi uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov odňatia slobody sťažovateľ vykoná na území Slovenskej republiky a zároveň podľa § 18

	ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodol o zaradení sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Najvyšší súd svojim uznesením sp. zn. 4 Urto 7/2016 z 25. októbra 2016 zamietol sťažovateľom podané odvolanie ako podané oneskorene a svojim ďalším uznesením sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 4/2017 z 28. marca 2017 v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Urto 7/2016 z 25. októbra 2016 predovšetkým konštatuje, že (i) sťažovateľ (kvalifikovane zastúpený advokátom) v petite svoje sťažnosti postup a rozhodnutie odvolacieho súdu (sp. zn. 4 Urto 7/2016 z 25. októbra 2016) nenapáda a táto skutočnosť je s poukazom na ustanovenie § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde sama osebe dôvodom, aby sa ústavný súd odvolacím rozhodnutím nezaoberal. Napriek tomu v spojení s napadnutým dovolacím rozhodnutím najvyššieho súdu posúdil aj toto odvolacie rozhodnutie (ii) tak najvyšší súd ako súd dovolací a aj ako súd odvolací konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vychádzajúc z aplikácie príslušných na vec sa vzťahujúcich predovšetkým procesnoprávných zákonných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov sú obidva predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Vzhľadom na podrobnú a precíznu právnu argumentáciu najvyššieho súdu vyjadrenú v jeho predmetných rozhodnutiach, ktorá vyčerpávajúcym spôsobom obsiahla právnu podstatu v podstate sťažovateľom nastolených faktických skutočností (zmeškanie lehoty na podanie riadneho opravného prostriedku, čo sťažovateľa limitovalo aj pri uplatnení mimoriadneho opravného prostriedku, pozn.) s odkazmi aj na príslušnú procesnoprávnu právnu úpravu, v interpretácii ktorej nezistil ústavný súd ústavný nesúlad, nie je potrebné z pohľadu ústavného súdu uvádzať ďalšie podporné argumenty. Inými slovami, z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom ústavnej kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody, k čomu však v sťažovateľovom prípade nedošlo. Tento záver ústavného súdu zakladá dôvod odmietnutia sťažovateľom podanej sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.</p> <p>V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s predmetnými rozhodnutiami najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv.</p> <p>Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa smerujúcich voči rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 Ntc 204/2016 z 10. augusta 2016, ktorým rozhodol o uznaní a výkone rozsudku Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 75Hv 29/15f z 5. mája 2015 v spojení s rozsudkom Vrchného krajského súdu Viedeň sp. zn. 22Bs 324/15f z 19. januára 2016, ktoré aj tvorili ťažisko jeho argumentácie v dovolacom konaní, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ v dôsledku nesprávneho postupu (oneskorene podaný riadny opravný prostriedok) uprel najvyššiemu súdu jeho právomoc preskúmať tieto námietky v odvolacom konaní a v konečnom dôsledku tak aj najvyššiemu súdu v dovolacom konaní. Napokon je potrebné zdôrazniť aj to, že sťažovateľom podané odvolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 23 Ntc 204/2016-78 z 10. augusta 2016 neobsahovalo žiadnu argumentáciu, išlo teda len o čisto formálny úkon. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že konanie pred ústavným súdom nie je konaním, v ktorom by bolo možné naprávať to, čo účastník predchádzajúceho konania pred súdnym orgánom svojim vlastným postupom zanedbal, keď si riadne a včas nehájl svoje</p>

	<p>práva, hoci tak urobiť mohol a mal (vigilantibus iura scripta sunt, t. j. práva patria len bdelým).</p> <p>Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde vyplýva limitujúci vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, ktorý okrem iného znamená, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie. Inými slovami, právomoc ústavného súdu rozhodnúť o určitej námietke sťažovateľa nemožno založiť až jej uplatnením v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v prípade, ak ju sťažovateľ mohol uplatniť v ním napadnutom konaní, pričom podľa právneho poriadku o nej mohol a aj bol povinný meritórne rozhodnúť iný orgán verejnej moci. Preto ak takáto situácia nastane, treba podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti týkajúcej sa takejto námietky odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu. Predostreté závery boli dôvodom odmietnutia sťažovateľom podanej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pred nedostatok právomoci ústavného súdu.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 284/08, I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, IV. ÚS 340/2013
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolanie-prípustnosť výkon trestu-odňatia slobody

Nález - priet'ahy:

spisová značka	I. ÚS 324/2017
populárny názov	Opakované extrémne priet'ahy
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.08.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	K zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania (strán sporu). Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je stranou sporu v konaní o zaplatenie nájomného, ktoré začalo ešte v roku 1996 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Vec bola vylúčená na samostatné konanie ešte v roku 2011 a až v roku 2013 jej bola pridelená uvedená spisová značka. Ani po náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 289/2014 z 18. septembra 2014, ktorým vyslovil porušenie jej práv za obdobie od roku 2004 až do roku 2013, okresný súd nekonal v jej veci efektívne, pretože rozsudok okresného súdu z 27. júla 2015 bol vo viacerých výrokoch zrušený uznesením odvolacieho súdu z 31. mája 2016. Teda ani po náleze ústavného súdu postup okresného súdu nesmeruje k odstráneniu jej právnej neistoty. V tejto veci rozhodol ústavný súd už predtým (okrem spomínaného nálezu) aj nálezom sp. zn. I. ÚS 74/04 z 3. júna 2004.
z odôvodnenia	Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom

okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 7/2013 v období po právoplatnosti nálezů ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 289/2014 z 18. septembra 2014 (od 10. novembra 2014, pozn.) dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“, a v zmysle ustanovenia § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

Už po vydaní druhého nálezů ústavného súdu okresný súd venoval tomuto prípadu zvýšenú pozornosť [na ilustráciu do novembra 2014 (za 8 rokov) mal spis 139 listov a v súčasnosti už 591, pozn.] a ústavný súd nezistil väčšie obdobie úplnej nečinnosti, ktoré by stálo za zmienku spomenúť. V roku 2015 okresný súd vykonal riadne dokazovanie (uskutočnili sa až štyri pojednávania a na piatom 27. júla 2015 bol vyhlásený aj rozsudok vyhotovený v zákonnej lehote 30 dní), čo možno v kontexte okolností prípadu považovať za splnenie si povinnosti konať. Na druhej strane však nemožno akceptovať, že rozsudok okresného súdu (obsahoval až 21 výrokov) bol odvolacím súdom vo výrokovej časti (až v 10 výrokoch) zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, najmä preto, že okresný súd nesprávne posúdil uplatnený nárok voči niektorým žalovaným ako nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia a súčasne nesprávne zamietol nároky sťažovateľky a ďalších žalobcov z dôvodu ich premlčania, ako to predniesol právny zástupca žalovaných v podaní z 24. júna 2015 (č. l. 364 a č. l. 365). Takisto na strane 10 uviedol: „Záver prvostupňového súdu o neexistencii zákonnej podmienky pre vznik zákonného nájomného vzťahu podľa zákona č. 64/4997 Zb. z dôvodov toho, že absentuje na strane užívateľov týchto pozemkov zmluva o dočasnom užívaní pozemku, keďže doba 30 rokov uplynula pred 26. 03. 1997, je nesprávny.“

Po vrátení veci z odvolacieho súdu (6. júla 2016), ktorý považoval za nedôvodnú aj námietku sťažovateľky týkajúcu sa údajnej neúčelnosti odborných vyjadrení ďalších znalcov, okresný súd iba zisťoval u notárky okruh dedičov a stav dedičského konania po žalovanom v prvom rade a 13. februára 2017 určil termín pojednávania na 20. marec 2017. Zisťoval tiež dedičov po žalobcovi v druhom rade a 9. marca 2017 rozhodol o pokračovaní v konaní s ich dedičmi. Následne pojednávanie 20. mája 2017 okresný súd odročil na 14. jún 2017, na ktorom zistil, že zomrel aj žalovaný v treťom rade (zisťuje sa okruh dedičov). Medzitým 31. mája 2017 okresný súd rozhodol o pripustení zmeny žaloby na základe podania právnej zástupkyne sťažovateľky zo 17. mája 2017 a na pojednávaní konanom 27. septembra 2017 by mal okresný súd rozhodnúť v merite veci.

Ústavný súd preto toto obdobie od vyhlásenia rozsudku, resp. vrátenia veci z odvolacieho súdu hodnotí ako konanie prevažne neefektívne, keďže okresný súd nekonal v intenciách záverov nálezů ústavného súdu. Táto celková doba sa

	<p>reálne predĺži o niekoľko ďalších mesiacov, keďže druhýkrát okresný súd ešte po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu nerozhodol.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 7/2013 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 289/2014 z 18. septembra 2014 porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 1 000 eur a náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	nájom a podnájom-nájomné práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov prieťahy v konaní-neeektívny postup

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.